

A rendszerváltozás évei hozták meg számára az erkölcsi elismerést. Visszakapta katonai rangját és jogosan megítélt nyugdíj-kiegészítését. Abaujszántó méltán tisztelte meg a Díszpolgár címmel. Debrecen város is érezte, hogy tartozása van a művésszel szemben s 1998. december 4-ikén az Orvostudományi Egyetem galériájában nyitották meg életműkiállítását, amely óriási sikerrel zárult. Ez évben még egy elismerés érte: az újra megalakult Ajtósi Dürer Céh megválasztotta tiszteletbeli elnökének.

Sajnos, rövid, súlyos betegsége meggátolta, hogy

kedves találkozásainkat az Óbester borozóban továbbra is megtarthassuk és hallgassuk élvezetes történeteit, előadásait és tanácsait. 2001. július 11-én vettünk végső búcsút Karcsi bácsitól Debrecenben, ahol a hatalmas tömeg, a három autó virág és a búcsúztató szép szavak bizonyították, hogy értékes embert és művészt veszítettünk el.

A Kisgrafika Barátok Köre Egyesület is jelen volt a szomorú búcsúzáson. Sírjára mi is elhelyeztük a szeretet és az emlékezés virágait.

Mayer József

BÚCSÚ DÁNIEL VIKTORTÓL

Dániel Viktor rézkarca, C3

Szomorú szívvel kell búcsúznunk ismét Körünk egyik régi tagjától, a grafikusművész **Dániel Viktortól**. Tragikus hirtelenséggel távozott közülünk. A Normafánál, séta közben véletlen baleset áldozata lett. Hetvenöt éves volt.

Budapesten született 1926. május 24-én. Kereskedelmi középiskolát végzett, majd nyomdászként helyezkedett el. A nagy rézmetsző mester, *Horváth Endre* ajánlására került a Magyar Pénzjegynyomdába, ahol kiváló grafikusművészek tervezték, metszték a magyar, és gyakran még külföldi bankjegyeket is.

A rajz tehetséggel megáldott fiatal ember itt kapott kedvet a grafika művészetéhez. *Nagy Zoltán* és *Leszek Ferenc* segítette, hogy a rézkarc és a rézmetszés tudományát elsajátítsa. Közben, hogy tovább képezze magát, beiratkozott a Képző- és Iparművészeti Gimnázium esti tagozatára, ahol *Perecz Jenő* és *Takács Tamás* (aki korábban egy ideig Sárospatakon is volt rajz tanár), vezették be az elméleti ismeretek birodalmába. Majd ezt követően *Jaschik Ákos* szabadiskolájában képezte magát.

A háború után a Pénzjegynyomda munkatársaként részt vett a hazai pénzkiadás munkálataiban és a

bankjegytervezésben. Itt mindig kiváló művészegyéniségek dolgoztak, hogy csak a legjelentősebbeket említsük: *Nagy Zoltán*, *Füle Mihály*, *Gál Ferenc*, *Vertel József*, *Kékesi László*, *Vén Zoltán*. Rangot jelentett e névsor egyik tagjának lenni. Dániel Viktornak ez sikerült.

Az 1960-as évek végén dr. *Illyés Sándor László*, a Kisgrafika Barátok Köre neves gyűjtő tagja ösztönözte, hogy készítsen ex libriseket. Ő is belépett a KBK-ba, ahol rövidesen népszerű lett a gyűjtők körében. Első ízben 1970-ben a budapesti FISAE Kongresszuson jelentkezett az alkalomra készített rézkarc-lapjaival, majd 1972-ben a helsingőri kongresszuson már kisgrafikai kiállításon is szerepelt.

Feltűnést keltett szőlős-boros témájú munkáival. Ez a téma akkoriban lett népszerű, főként *Lippóczy Norbertnek* a híres gyűjteménye és annak kiállítása folytán. Egyre több külföldi gyűjtő rendel nála ex librist. Témavilága egyre bővül, az alkalmi grafikák mellett szívesen ábrázol virágot, műemlék-épületeket, városképeket, vagy teszi át rézlemezre klasszikus mesterek (pl. Dürer) rajzait. Ex librisein megjelölnek

Eredeti méret: 8X5 mm

Eredeti méret: 9X8 mm

Dániel Viktor rézkarcai, C3, nagyításban

bankjegyeken nagy művészi tökélyvel alkalmazott hullámzó vonalhálós díszítőkeretek, díszítőelemek motívumai. Ritka vállalkozás az a kis mappája, amit Dr. *Illyés S. László* sugallatára és kérésére állított össze mini ex libriseiből. Az alig 4-5 cm-es rézlemezre karcolt kis alkalmi grafikáinak és ex libriseinek a képmérete nem haladja meg az egy négyzetcentimétert. Olyan is akad közöttük, amelyen a kép vagy ábra mellett három név, két helységnév, két dátum és az "ex libris" felirat is szerepel, s képmérete mindössze 4x8 milliméter. Ez azt

látható, ám a nagyító- lencse alatt szépen megkomponált grafikai lap jelenik meg. Neves hazai és külföldi gyűjtők nevére készült valamennyi.

kis alkalmi grafikáinak és ex libriseinek a képmérete nem haladja meg az egy négyzetcentimétert. Olyan is akad közöttük, amelyen a kép vagy ábra mellett három név, két helységnév, két dátum és az "ex libris" felirat is szerepel, s képmérete mindössze 4x8 milliméter. Ez azt jelenti természetesen, hogy szabad szemmel nem is látható, ám a nagyító-lencse alatt szépen megkomponált grafikai lap jelenik meg. Neves hazai és külföldi gyűjtők nevére készült valamennyi.

Dániel Viktor szinte halála napjáig dolgozott, az utóbbi időkben is vállalt ex libris készítést. Hiányozni fog szerény egyénisége, hiányozni fognak jellegzetes, egyéni új lapjai. Haláláról csupán egy kis szűkszavú értesítést kaptak barátai és ismerősei a gyászoló családtól: "Dániel Viktor 75-ik életévében elhunyt. Temetését szűk családi körben tartottuk."

A kisgrafika barátainak nagy családjá is megőrzi őt emlékezetében, és megőrzi emlékét szerte a világon a gyűjteményekben rézmetszetei, rézkarcai, ex librisei.

Király Zoltán

VIRÁGOS KISGRAFIKÁK - AZ EZRED FORDULÓ KÖSZÖNTÉSÉRE

A Budapesten élő két kertészeti szakember: *Pesti László* és *Tarjányi Ferenc* többször szerepelt már lapunkban. Felkérésük alapján *Fery Antal* készítette az első "Ex herbario" feliratú fametszeteket. Róluk 1989/3. számunkban esett szó. A parkok és kertek értékes nő- vényeiről szóló sorozatuk később folytatódott. Ezek- hez a munkákhoz sikerült megszerezniük *König Róbert*, *Ürmös Péter*, majd *Kerékgyártó László* grafikusművészek tevékeny részvételét. A két mecénás által kilenc magyar könyvtár részére készített ex librisekről 2000/4. számunkban adtunk számot.

Az ezredforduló emlékére az idén 25 lapból álló linómetszet sorozatot készített - felkérésük alapján - részükre *Kerékgyártó László*. A lapokon a magyar flóra lágyszárú növényeinek képe látható. Minden lap a főváros más-más kerületének, helyesebben: a kerület helytörténeti gyűjteményének nevét viseli. Budapest 23 kerülete mellett a Kiscelli Múzeum neve is szerepel egy metszeten. A bevezető, címadó képpel így kerekedik ki a 25-ös sorozat.

A kerületek helytörténeti gyűjteményeiről meg kell említenünk, hogy ezekben a főváros történetére vonatkozó, fontos helyi dokumentumokat, emléktárgyakat őrzik. Közülük némelyik, mint például az óbudai, komoly nagy múzeummá nőtte már ki magát. Ezzel szemben van olyan kerület is, mint pl. a hatodik-ként számoltartott Terézváros, ahol még nincs helytörténeti gyűjtemény. A két mecénás nem tesz különbséget közöttük. Nemcsak, hogy a grafikán "megjövendölték" ezek várható létrejöttét, hanem még egy-egy vadvirággal (hivatalos néven: lágyszárú növényel) is köszöntötték a minden valószínűség szerint hamarosan létrejövő gyűjteményt. Külön értéke a kisgrafika-sorozatnak, hogy a hozzá mellékelt kísérszöveg tartalmazza a kerület történelmi nevét, valamint a növény magyar elnevezését, alakjának leírását és előfordulási helyét.

BESZÁMOLÓ A SÁROSPATAKI TALÁLKOZÓRÓL.

2001. aug. 10-én egy kicsiny, de lelkes csapat jött össze a Sárospataki Kollégium boltíves bejárója alatt. A kánikulai hőség nem volt akadály az érkezők előtt. Akik már délelőtt odaértek, a sárospataki termálfürdőben lubickoltak, így védekezve a meleg ellen. Tehették ezt annál is inkább, mert a szálláshelytől nem volt messze. A további változatos és érdekes, tanulságos program megszervezője, a helyet jól ismerő, egykori pataki diák:

Kerékgyártó László
linómetszete,
X3

E sorok írója nem sokat ért a botanikához, de valószínűtlennek tartja, hogy a VIII. kerületnek nevezett Józsefvárosban bárki is úton-útfélen találkozni fog a linómetszetén ábrázolt "illatos ibolyával". Ezért jobbnak látja a nézőnek azt ajánlani, ne keressen összefüggést a kerület flórája és a lapokon megidézett növények között. Nem botanikai atlasz készítéséről volt szó. A sorozat ugyanis a lokálpatriotizmusnak, a hon-szeretetnek olyan szívvel-lélekkel kitervelt kisgrafikai megnyilatkozása, melyet a grafika barátai csak dicsérendő kezdeményezésnek, vizuális élményt nyújtó eredménynek tekinthetnek.

Soós Imre

Király Zoltán volt. Az ő érdeme az olcsó, de mégis megfelelő szállás biztosítása. Az épületben csak a mi társaságunk volt. A vasút és buszállomástól árnyas parkon keresztül vezet az út a Református Kollégium Gimnáziumához. A parkban sárospataki és más hírességek szobrai láthatók, többek között Lórántffy Zsuzsanna, Kazinczy Ferenc (akinek egyébként nagy metszetgyűjteménye is volt).